

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 13. august 2015

J.nr. 2015-96-dmk

Indberetning nr. 4/2015

Emner:

- *Folketingsvalget på Færøerne den 18. juni endte overraskende med, at Republikanerne blev det største parti og tog det ene af de to færøske mandater i Folketinget. Høgni Hoydal fik flest personlige stemmer af Republikanernes kandidater, men har til Olaj overladt pladsen i Folketinget til Magni Arge, der blev nummer to på partiets liste til valget. Det andet mandat gik til Socialdemokratiet, hvor Sjørður Skaale blev topscorer og dermed fortsætter i Folketinget. Sambandspartiet mistede dermed sit mandat i Folketinget. Edmund Joensen fra Sambandspartiet havde et rigtig godt personligt valg, mens lagmand Kaj Leo Holm Johannesen kun opnåede en tredjedel af stemmerne i forhold til folketingsvalget i 2011.*
- *I den såkaldte tunnelsag har undersøgelsesleder Hans Gammeltoft-Hansen afsluttet sin undersøgelse. Hans Gammeltoft-Hansen konkluderer, at både lagmand Kaj Leo Holm Johannesen og tidligere landsstyremedlem Kári P. Højgaard hver især har begået en overtrædelse af landsstyremandsansvarsloven, mens der ikke er sket overtrædelser af loven i fem andre tilfælde. Hans Gammeltoft-Hansen anbefalede, at Lagtinget afslutter sagen ved at påtale og udtrykke kritik af overtrædelserne i en udtalelse fra Lagtinget. Lagmanden, der ifølge undersøgelsens konklusion havde afgivet urigtige oplysninger til Lagtinget om ”break fee”-aftalen med CIP, kom herefter under pres for at træde tilbage – også fra medlemmer af sit eget parti – men valgte at blive siddende både som lagmand og som formand for Sambandspartiet.*
- *Lagmanden afholdt traditionen tro sin åbningstale til Olaj, men valgte herefter at tage ordet og udskrive lagtingsvalg til afholdelse den 1. september 2015. Efter udskrivelsen af valg til Lagtinget går det politiske arbejde i stå, men for at overholde styrelsesordningen blev afholdt et lagtingsmøde den 4. august, hvor olajtalen skulle debatteres. Da der dog var enighed om ikke at bruge Lagtingets talerstol til politiske markeringer efter udskrivelsen af valget, ønskede ingen at tage ordet og sagen vedr. olajtalen blev afsluttet uden nogen reel debat.*
- *På lagtingsmødet den 4. august blev to forslag fra Lagtingets formandsskab om påtaler til henholdsvis lagmanden og forhenværende landsstyremedlem Kári P. Højgaard enstemmigt vedtaget, men bagefter fremsatte to af oppositionspartierne et forslag til mistillidsvotum mod lagmanden. Der var ikke et flertal imod lagmanden, som dermed kunne blive siddende. Der var dog flere medlemmer af koalitionen, også fra hans eget parti, der stemte for et mistillidsvotum eller stemte blankt.*
- *En frisk meningsmåling viser samme tendens som de seneste par års meningsmålinger. Socialdemokratiet står til at blive det største parti i Lagtinget og det nuværende landsstyre står til*

at miste flertallet. Aksel V. Johannesen, der er Socialdemokratiets formand, er ifølge meningsmålingen vælgerne klart bedste bud på en lagmand efter valget. Målingen viser også, at 75 pct. af vælgerne mener, at lagmanden burde være trådt tilbage som en konsekvens af Hans Gammeltoft-Hansens undersøgelse.

- *Fiskedagene for fiskeåret er vedtaget. Der er ingen ændring i forhold til det foregående fiskeår. Forslaget fra landsstyremanden for fiskerianligger blev fremsat på lagtingsmødet den 4. august og blev vedtaget uden forudgående debat og udvalgsbehandling som en konsekvens af, at der var enighed om ikke at anvende Lagtingets talerstol til politiske markeringer efter valgets udskrivelse.*
- *Sea Shepherds kampagne mod grindedrab på Færøerne startede op midt i juni og løber frem til oktober. Der har hidtil været tale om fem grindedrab denne sommer, hvor der er dræbt ca. 500 grindehvaler. Det er i flere tilfælde kommet til konfrontationer mellem politiet og aktivisterne i forbindelse med drabene, og der har hidtil været tale om 10 anholdelser. I fem tilfælde er der afsagt dom ved Retten på Færøerne med bødestraffe til aktivisterne på op til 35.000 kr. Lagtinget har vedtaget en ny grindelov, hvorefter alle nu har pligt til at meddele sysselemanden, hvis de ser en grindeflok. De høje bødestrafte, og evt. fængselsstraf på op til 2 år for overtrædelser af grindeloven, foruroliger turisterhvervet og noget tyder på, at et flertal i Lagtinget vil ændre loven efter lagtingsvalget.*
- *Landskassens regnskab for 2014 viser et DAU-underskud på 254 mio. kr., men man forventer et bedre resultat i 2015 og anser det ikke for usandsynligt, at man kan opnå overskud i 2016.*
- *Kreditvurderingsinstituttet Moodys fastholder sin kreditvurdering af Færøerne på Aa3, men ændrer udsigterne fra negativ til stabil.*
- *Fiskeriforhandlingerne om fordelingen af kvoterne for blåhvilling og atlantiskandisk sild endte resultatløse. Færøerne har nu fastsat sine egne kvoter for henholdsvis blåhvilling og atlantiskandisk sild. Færøernes andel af totalkvoten for atlantiskandisk sild er forøget i forhold til den fælles forståelse mellem Færøerne og EU for 2014, der førte til at sanktionerne mod Færøerne blev ophævet.*

Folketingsvalget på Færøerne den 18. juni 2015

Op til folketingsvalget på Færøerne den 18. juni tydede alle meningsmålinger på, at Sambandspartiet og Socialdemokratiet ville fastholde de to færøske mandater i Folketinget. Sambandspartiet lå i meningsmålingerne til at få 26-27 pct. af stemmerne, mens Socialdemokratiet i de sidste målinger ganske vist stod til en tilbagegang i forhold til de første målinger, men dog fortsat lå til at få 22-24 pct. af stemmerne. Republikanerne havde i slutfasen en opadgående tendens og stod i de to seneste meningsmålinger til knap 21 pct. af stemmerne, så de havde et håb om at kunne tage den ene plads i Folketinget, men i så fald nok på bekostning af Socialdemokratiet.

Under valgkampen kom Socialdemokratiets folketingsmedlem Sjúrdur Skaale under hårdt pres, da spørgsmålet om EU og Danmarks rolle i makrelstriden blev et emne, som de øvrige partier satte fokus på. Det, at Danmark med en socialdemokratisk ledet regering iværksatte handelsboykot mod en andel del af riget, så umiddelbart ud til at give Sjúrdur Skaale og Socialdemokratiet store problemer i valgkampen.

På selve valgaftenen så det længe ud til at gå som forventet, nemlig at de to færøske pladser i Folketinget skulle tilfalde Sambandspartiet og Socialdemokratiet, men da resultatet for det sidste valgsted, som var Tórshavn, forelå, blev der rykket fuldstændig om på resultatet. Det store valgsted i Tórshavn tegner sig for mere end en tredjedel af de stemmeberettigede, og da Sambandspartiet her fik et meget dårligt valg, mens Republikanerne fik et godt valg, medførte det, at Republikanerne rykkede forbi både Sambandspartiet og Socialdemokratiet og blev det største parti ved folketingsvalget på Færøerne. Socialdemokratiet, og især Sjúrdur Skaale, fik et godt valg i Tórshavn og blev dermed det næststørste parti ved folketingsvalget på Færøerne. Det endelige resultat af folketingsvalget på Færøerne fremgår af *tabel 1*.

Tabel 1: Det endelige resultat af folketingsvalgt på Færøerne den 18. juni 2015

Parti	Valget den 18. juni 2015		Valget den 15. september 2011	
	Antal stemmer	Pct.	Antal stemmer	Pct.
A – Folkeflokkun/Fólkaflokkurin	4.384	18,7	3.935	19,0
B – Sambandspartiet/Sambandsflokkurin	5.496	23,5	6.362	30,8
C – Socialdemokratiet/Javnaðarflokkurin	5.670	24,3	4.332	21,0
D – Selvstyrepártiet/Sjálvstýrisflokkurin	400	1,7	483	2,3
E – Republikanerne/Tjóðveldi	5.718	24,5	3.995	19,3
F – Framsókn	744	3,2	-	-
H – Centerpartiet/Miðflokkurin	605	2,6	875	4,2
Uden for partierne	347	1,5	692	3,3
Antal stemmeberettigede	35.607		35.047	
Afgivne stemmer	23.580		20.964	
Heraf brevstemmer	1.044		975	
Ugyldige stemmer	216		290	
- Blanke stemmer	124		227	
- Andre ugyldige stemmer	92		63	
Gyldige stemmer	23.364		20.674	
Valgdeltagelse (pct.)	66,22		59,82	

Kilde: Valgbogen for Færøerne

De to færøske mandater i Folketinget og antal personlige stemmer

Republikanerne fik som nævnt ovenfor flest stemmer og fik dermed det første færøske mandat i Folketinget. Høgni Hoydal fik det højeste personlige stemmetal for Republikanerne og blev således valgt til Folketinget. Stedfortræder for Høgni Hoydal blev Magni Arge.

Allerede før valget havde Høgni Hoydal meldt ud, at såfremt partiet fik en af de to pladser i Folketinget, kunne der løbende ske en udskiftning eller rokade af deres repræsentant i Folketinget. Partiet ønsker ikke, at en person har dobbeltmandat og sidder i både Lagtinget og Folketinget på samme tid. Hvis han selv blev valgt som den første på partiets liste, ville han starte op i Folketinget, men når lagtingsarbejdet kom i gang igen efter sommerferien, og et lagtingsvalg nærmede sig, ville han prioritere lagtings- og partiarbejdet og overlade pladsen til den næst valgte. På den baggrund blev Magni Arge nyt folketingsmedlem lige inden Olaj og starten på det nye lagtingsår.

Magni Arge, der er født i 1959, har en BA i Statskundskab fra Aarhus Universitet, er exam.art i færøsk/nordisk sprog og litteratur fra Fróðskaparsetur Føroya/Færøernes Universitet og har en til-lægsuddannelse i journalistik fra Danmarks Journalisthøjskole. Magni Arge blev ved lagtingsvalget i 1988 nr. fem på Republikanernes liste i Tórshavn og sad i en kort periode i Lagtinget som suppleant, men har ellers ikke været politisk aktiv. Han har i stedet for især været aktiv indenfor det færø-ske erhvervsliv og har bestridt et stort antal tillidshverv, primært indenfor transport, turisme og olie-industien. På Færøerne er han især kendt for, at han i en lang årrække (1995-2013) var administ-rende direktør i det færøske luftfartsselskab Atlantic Airways.

Foto: Magni Arge

Magni Arge har meddelt, at han efter det gode resultat ved folketingsvalget og flere opfordringer nu også stiller op til lagtingsvalget den 1. september. Hvis Magni Arge også opnår valg til Lagtinget, må tiden vise, om han fortsætter som suppleant for Høgni Hoydal i Folketinget eller om andre fra Republikanerne overtager pladsen. Hvad der kommer til at ske, kan i høj grad også komme til at afhænge af, om Republikanerne kommer med i landsstyret efter lagtingsvalget og dermed må trække på flere af partiets kandidater.

Socialdemokratiet/Javnaðarflokkurin fik næst flest stemmer og dermed det andet færøske mandat i Folketinget. Sjúrdur Skaale fik det højeste personlige stemmetal for Socialdemokratiet og blev så-ledes genvalgt til Folketinget. Stedfortræder for Sjúrdur Skaale blev Aksel V. Johannesen, der er partiets formand.

De ti kandidater, der fik flest personlige stemmer, var:

1. Sjúrdur Skaale (Socialdemokratiet)	2.507	stemmer
2. Edmund Joensen (Sambandspartiet)	2.377	stemmer
3. Annika Olsen (Folkeflokken)	1.756	stemmer
4. Høgni Hoydal (Republikanerne)	1.465	stemmer
5. Aksel V. Johannesen (Socialdemokratiet)	1.169	stemmer
6. Magni Arge (Republikanerne)	1.083	stemmer
7. Kristina Háfoss (Republikanerne)	561	stemmer
8. Sirið Stenberg (Republikanerne)	557	stemmer
9. Jørgen Niclasen (Folkeflokken)	527	stemmer
10. Annita á Fríðriksmørk (Republikanerne)	519	stemmer

Sjúrður Skaale fik personligt et rigtig godt valg, så kritikken mod ham i forbindelse med makrelstriden, synes ikke at have skadet ham. Han opnåede endda en stor fremgang i antal personlige stemmer med 2.507 stemmer ved valget i 2015 i forhold til 1.541 stemmer ved valget i 2011.

At Sambandspartiet ikke fik en af de to pladser i Folketinget blev umiddelbart henført til partiets dårlige valgresultat i Tórshavn. Edmund Joensen udtalte på valgaftenene, at partiets opstilling i Tórshavn havde været for dårlig, da der i hovedstaden med 20.000 indbyggere, kun var opstillet en enkelt kandidat. Den enlige kandidat fra Tórshavn var lagmand Kaj Leo Holm Johannesen, der fik et dårligt personligt valg med 498 personlige stemmer på landsplan ved dette valg i forhold til 1.541 personlige stemmer i 2011. Edmund Joensen fik selv et meget godt valg denne gang med 2.377 personlige stemmer mod 1.592 personlige stemmer ved valget i 2011.

Af tabel 2 nedenfor fremgår resultaterne af de seneste fem folketingsvalg.

Tabel 2: Resultater af folketingsvalg på Færøerne 2001 – 2015

	20. nov. 2001	8. feb. 2005	13. nov. 2007	15. sept. 2011	18. juni 2015
	----- Pct. -----				
Folkeflokkene	20,5	24,1	20,5	19,0	18,7
Sambandspartiet	27,3	21,4	23,5	30,8	23,5
Socialdemokratiet	23,4	22,2	20,4	21,0	24,3
Selvstyrepatriet	1,7	2,4	3,5	2,3	1,7
Republikanerne	24,9	25,3	25,3	19,3	24,5
Framsókn	...	...	...	...	3,2
Centerpartiet	2,2	3,3	6,8	4,2	2,6
Uden for partierne ..	...	1,3	...	3,3	1,5
Valgdeltagelse	80,0	73,1	67,2	59,8	66,2
Antal gyldige stemmer	26.393	24.872	23.065	20.674	23.364

Valgdeltagelsen var stigende igen i 2015 efter at have været faldende siden 2001, hvor valgdeltagelsen dog også var usædvanlig høj til et folketingsvalg pga. den særlige politiske situation i forholdet Danmark-Færøerne på daværende tidspunkt.

Undersøgelsen af Gammeltoft-Hansen vedr. sagen om Eysturoyartunnelen¹

Undersøgelsesleder Hans Gammeltoft-Hansen afleverede den 23. juni undersøgelsen af lagmand Kaj Leo Holm Johannesens og tidligere landsstyremedlem Kári P. Højgaards håndtering af sagen vedr. Eysturoyartunnelen, der blev startet op i efteråret 2013, jf. bl.a. Indberetning nr. 7/2013. Hans Gammeltoft-Hansen blev udpeget som undersøgelsesleder af Lagtingets formand i februar 2014,

¹ En sammenfatning af undersøgelsen er vedlagt denne Indberetning, men ellers den endelige beretning på 432 sider læses (på dansk) på Lagtingets hjemmeside via dette link:

<http://www.logting.fo/files/casecommittee/291/Eysturoyartunnilin.pdf>

efter at advokaten Anfinn V. Hansen, der i første omgang var udpeget som undersøgelsesleder, havde trukket sig, efter at der var stillet spørgsmål ved hans habilitet som undersøgelsesleder.

Hans Gammeltoft-Hansen skulle undersøge fem forhold vedr. tidligere landsstyremedlem Kári P. Højgaard og to forhold vedr. lagmand Kaj Leo Holm Johannesen. I beretningen konkluderes det, at både Kári P. Højgaard og lagmanden hver især har begået én overtrædelse af landsstyremandsansvarsloven, men at der ikke er sket overtrædelser af landsstyremandsansvarsloven i de øvrige fem forhold.

Kári P. Højgaard overtrådte loven, da han i et svar på en forespørgsel fra to lagtingsmedlemmer ikke oplyste om, at der forelå nye beregninger fra Landsverk (Landsingeniøren) der viste, at merudgiften ved at bygge, finansiere og drive tunnelen ville blive mellem 1,1 og 2,2 mia. kr. dyrere ved en privat løsning frem for en offentlig løsning. Kári P. Højgaard mente selv, at de nye beregninger fra Landsverk var vildledende, og at han derfor ikke skulle videregive dem. Men i undersøgelsen fastslås det, at det var *groft uagtsomt, men ikke forsætligt*, af Kári P. Højgaard, at han ikke var klar over, at hans grundlag for at anse de nye tal for vildledende ikke var holdbart.

Lagmandens overtrædelse bestod i, at han gentagne gange oplyste til Lagtinget, at han ikke havde indgået nogen del i den såkaldte ”break-fee”-aftale med Copenhagen Infrastructure Partners (CIP). Ifølge aftalen med CIP skulle landsstyret betale 1 mio. kr. i kompensation til CIP, hvis der ikke senest d. 31. august 2013 var underskrevet en kontrakt om tunnelen.

Aftalen om kompensation til CIP blev underskrevet af Kári P. Højgaard den 27. juni 2013, men det konkluderes i undersøgelsen, at det i realiteten var lagmanden, som havde indgået aftalen – eller at han i hvert fald havde deltaget aktivt og afgørende i dens tilblivelse.

Lagmandens oplysninger til Lagtinget om, at han ikke havde noget at gøre med ”break-fee”-aftalen, var derfor *urigtige*. Men det anføres i undersøgelsen, at de urigtige undersøgelser ikke blev givet for at dække over noget ulovligt. Retligt set var der intet til hinder for at lagmanden kunne indgå aftalen.

I sin redegørelse kommer Hans Gammeltoft-Hansen med en anbefaling til, hvad der skal ske videre i anledning af undersøgelsen:

”Det indstilles at Lagtinget afslutter sagen om den forhenværende landsstyremand for indenlandsanliggender, Kári P. Højgaards, og Lagmanden, Kaj Leo Holm Johannesens overtrædelser af § 5, stk. 2², i lov om landsstyremænds ansvarlighed ved at påtale og udtrykke kritik af overtrædelserne i en udtalelse fra tinget.

---

² **Landsstyremandsansvarslovens § 5:**

§ 5. En lagmand eller landsstyremand straffes, hvis han forsætligt eller af grov uagtsomhed tilsidesætter de pligter, der påhviler ham efter lagtingslov om Færøernes styrelsesordning eller lovgivningen i øvrigt eller efter hans stillings beskaffenhed.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder anvendelse, såfremt en lagmand eller landsstyremand giver Lagtinget urigtige eller vildledende oplysninger eller under Lagtingets behandling af en sag fortier oplysninger, der er af væsentlig betydning for tingets bedømmelse af sagen.

Det understreges herved atter, at denne anbefaling udelukkende vedrører den forhenværende landsstyremands og lagmandens retlige ansvar. Det eventuelle politiske ansvars grundlag og mulige udstrækning falder selvklart uden for undersøgelsens rammer.

Såfremt Lagtinget måtte vælge at afslutte sagen med en udtalelse i hvilken der indgår både et politisk og et retligt ansvar, vil det være hensigtsmæssigt og klargørende at de to former for ansvarsgrundlag og deres begrundelse fremgår af udtalelsens formulering.”

Hans Gammeltoft-Hansen gjorde ved fremlæggelsen af redegørelsen på et pressemøde meget ud af at betone, at landsstyres medlemmer er undergivet såvel et politisk som et retligt ansvar, hvor undersøgelsen kun vedrører det retlige ansvar. I undersøgelsen bedømmes overtrædelserne ikke til at være af sådan en karakter, at der bør rejses straffesag efter landsstyremandsansvarsloven, og at han anser en påtale fra Lagtinget for en passende reaktion; men betonedede også, at det naturligvis var Lagtinger, der skulle tage stilling til, hvad der videre skulle ske i anledning af undersøgelsens konklusioner.

Der har på Færøerne ikke været praksis for at Lagtinget udtaler kritik af en landsstyremand eller lagmand (uddeler ”næser”), hvilket Hans Gammeltoft-Hansen var opmærksom på, hvorfor han i sin redegørelse på pressemødet også gjorde en del ud af, hvordan man i Folketinget tager stilling til og håndterer sådanne sager.

Endnu inden pressemødet, hvor Hans Gammeltoft-Hansen fremlagde redegørelsen, var helt afsluttet, udsendte Lagmandskontoret en pressemeddelelse, hvor der redegøres for, at undersøgelseslederen var nået frem til, at der ikke var grundlag for at rejse anklage mod lagmanden i sagen om Eysturoyartunnelen. I pressemeddelelsen nævnes det, at Hans Gammeltoft-Hansen indstiller til Lagtinget, at sagen ender med en påtale til lagmanden for brud på landsstyremandsansvarsloven for at have afgivet urigtige oplysninger til Lagtinget, hvortil lagmanden udtaler, at ”Jeg tager selvfølgelig påtalen til efterretning. Det var og er fortsat min opfattelse, at jeg ikke indgik aftalen med CIP. En aftale, som undersøgelseslederen samtidig konstaterer var fuldt lovlig. I fortsættelse heraf siger undersøgelseslederen i sin konklusion, at de urigtige oplysninger til Lagtinget ikke var for at dække over noget ulovligt. Det vil sige, at jeg afgav oplysninger til Lagtinget efter min bedste overbevisning.”

At lagmandens udsendte denne pressemeddelelse endnu inden pressemødet vedr. undersøgelsen var afsluttet blev bemærket og dens indhold blev udlagt således af avisen Sosialurin (den 29. juni og den 17. juli), at lagmanden følte sig rensat i undersøgelsen, og at han ikke havde gjort noget forkert i håndteringen af tunnelsagen. Efter pressemødet var der dog en del kritiske bemærkninger til, at det nu var konstateret, at lagmanden havde afgivet urigtige oplysninger til Lagtinget, og dagen efter udsendte Lagmandskontoret en ny pressemeddelelse med et brev fra lagmanden til Lagtinget, hvor han overfor Lagtinget undskyldte, at han havde afgivet urigtige oplysninger til tinget. Han nævnte i brevet endvidere, at hans ordvalg om, at han ikke havde nogen rolle i ”break-fee”-aftalen var uheldig og ikke korrekt.

At det i undersøgelsen blev konstateret, at lagmanden havde afgivet urigtige oplysninger til Lagtinget, gav også lagmanden problemer i forhold til sit eget parti, Sambandspartiet. Der blev i dagene efter redegørelsens forelås afholdt møder i partiet, hvor det blev drøftet, om lagmanden kunne fort-

sætte som formand for partiet, især når man som lagmand havde afgivet urigtige oplysninger til Lagtinget. Sambandspartiets næstformand, Bárður Nielsen, var kritisk over for lagmanden og nævnte, at det andre steder er normalt, at ministre selv tager konsekvensen, og at det nu er spørgsmålet, hvordan niveauet skal være på Færøerne. ”Jeg mener selv, at en person skal tage konsekvenserne”, udtalte Bárður Nielsen ved flere lejligheder.

Ifølge KVF (Færøernes TV og Radio) var Kaj Leo Holm Johannesen på et møde i partiet den 25. juni med partiets landsstyre- og lagtingsmedlemmer indstillet på at trække sig som formand, hvis det var partiets ønskede. Tre af lagtingsmedlemmerne krævede hans afgang, mens tre andre ønskede, at han fortsatte.

Efter endnu et møde i partiet den 27. juni, hvor også lokalforeningerne deltog, udtalte lagmanden, at han fortsat havde fuld støtte i Sambandspartiet til at fortsætte som formand for partiet frem til næste landsmøde i august, men han åbnede samtidig op for, at han var villig til at trække sig som formand til den tid, hvis partiet mener, det er den bedste løsning.

Også fra oppositionen, men også fra dele af koalitionen, blev der rettet hård kritik mod lagmanden. Oppositionen var overordnet af den opfattelse, at man ikke kunne blive siddende som lagmand, når man havde afgivet urigtige oplysninger til Lagtinget, og at det var et spørgsmål om tillid til det politiske system. Derfor burde lagmanden selv tage konsekvensen og gå af. Men også fra koalitionspartneren Centerpartiet blev det fremført, at det ville være bedst, hvis lagmanden selv tog konsekvensen og gik af.

Oppositionen prøvede midt i juli at skaffe det nødvendige antal underskrifter til at indkalde Lagtinget med henblik på en politisk behandling af redegørelsen og evt. stille et mistillidsvotum mod lagmanden – den retlige del var behandlet i redegørelsen og ville ende med en påtale fra Lagtinget, som Lagtingets formandskab ville fremsætte, når Lagtinget efter planen skulle træde sammen igen til starten af det nye lagtingsår den 29. juli/Olajdag. Oppositionen skulle bruge 14 underskrifter, men rådede selv kun over 13, og da det ikke lykkedes at få dele af koalitionen med til at indkalde Lagtinget i utide, blev det næste lagtingsmøde ved starten af det nye lagtingsår til Olaj.

Lagtingets åbning - Lagmanden holdt sin olajtale og udskrev derefter valg til Lagtinget til afholdelse den 1. september 2015

Sagen om, at lagmanden havde afgivet urigtige oplysninger til Lagtinget i tunnelsagen, fyldte meget i medierne hen over sommeren, og der blev op til Lagtingets åbning på Olajdag spekuleret og gættet på, om lagmanden ville benytte åbningen til at udskrive valg til Lagtinget, der under alle omstændigheder skulle afholdes senest 28. oktober.

Lagmanden holdt olajtalen som fastsat i styrelsesordningen hvor han især brugte muligheden til at ridse de resultater op, som landsstyret havde opnået. Efter afholdelse af olajtalen anmode lagmanden om ordet og bekendtgjorde herefter, at han havde besluttet at udskrive valg til Lagtinget til afholdelse den 1. september 2015.

Sædvanligvis stopper alt politisk arbejde i Lagtinget, når der er udskrevet valg, men ifølge den færøske styrelsesordnings § 12, stk. 2, skal der senest 6 søgnedage efter at lagmanden har holdt sin olajtale/afgivet sin redegørelse finde en almindelig forhandling sted.

Med henblik på at overholde styrelsesordningen besluttede Lagtingets formand at indkalde til et lagtingsmøde den 4. august, hvor olajtalen var på dagsordenen, bl.a. sammen med lov om erhvervsmæssigt fiskeri, da fiskedagene for det kommende fiskeår skal fastsættes senest 18. august, og sammen med de påtaler til lagmanden og Kári P. Højgaard, som Lagtingets formandskab var blevet enige om.

Der var mellem Lagtingets formand og gruppeformændene for partierne opnået enighed om, at lagtingsmødet ikke skulle bruges til politiske markeringer, nu hvor der var udskrevet valg. Der var derfor ikke medlemmer af Lagtinget, der ønskede at tage ordet i debatten om Olajtalen, der således blev afsluttet let uden debat.

En oversættelse af olajtalen er vedlagt denne Indberetning.

Efter udskrivelsen af valget udtalte lagmanden, at beslutningen om at udskrive valg var taget under ferien 4 uger forinden, hvor han havde haft tid til at tænke tingene godt igennem.

Lagtinget vedtog påtaler til lagmanden og Kári P. Højgaard

På lagtingsmødet den 4. august fremsatte Lagtingets formandskab to beslutningsforslag om påtaler for overtrædelse af § 5, stk. 2 i landsstyremandsansvarsloven, jf. redegørelsen fra undersøgelsesleder Hans Gammeltoft-Hansen vedr. tunnelsagen.

Det ene beslutningsforslag indeholdt en *påtale* til forhenværende landsstyremedlem Kári P. Højgaard, mens det andet forslag indeholdt en *alvorlig påtale* til lagmanden. Begge beslutningsforslag blev – uden forudgående debat – vedtaget med 33 stemmer for og ingen imod/hverken for eller imod.

Mistillidsvotum mod lagmanden faldt

Efter vedtagelsen af påtalerne fremsatte Republikanerne og Framsókn et mistillidsvotum mod lagmand Kaj Leo Holm Johannesen. I bemærkningerne til mistillidsvotummet anføres det, at den retlige konsekvens af Hans Gammeltoft-Hansens undersøgelse blev afklaret med de vedtagne påtaler, men at den politiske konsekvens for bevidst at have afgivet urigtige oplysninger til Lagtinget udestår. Konsekvensen af at afgive urigtige oplysninger overfor Lagtinget bør ifølge forslaget være, at en lagmand eller et landsstyremedlem går af. Hvis der ikke tages nogen politisk konsekvens af denne sag, vil der blive skabt et skadeligt eksempel på, at man accepterer, at en lagmand eller et landsstyremedlem bevist kan afgive urigtige oplysninger til Lagtinget, anføres det endvidere i bemærkningerne.

For forslaget om mistillidsvotum mod lagmanden stemte 14 for, 9 imod og 10 stemte hverken for eller imod. Forslaget faldt dermed, da det ikke opnåede de nødvendige flertal med 17 af 33 mulige stemmer, og lagmanden kunne derfor blive siddende.

For forslaget om mistillidsvotum stemte alle oppositionens 13 medlemmer af Lagtinget, men også Jákup Mikkelsen fra Folkeflokkun, der er med i koalitionen, stemte for forslaget. Jákup Mikkelsen udtalte efterfølgende, at hvis man ikke stemte for forslaget om mistillidsvotum, så blåstemplede man lagmanden og accepterede dermed også, at man bevidst kunne sige usandheder til Lagtinget. Ifølge Jákup Mikkelsen kan man ikke gradbøje usandheder/løgne og lagmanden burde selv have taget konsekvensen og være gået af.

Imod forslaget stemte seks medlemmer fra Sambandspartiet, to fra Miðflokkurin og et enkelt medlem, Lagtingets formand Jógvan á Lakjuni, fra Folkeflokkun.

Der var dog også 10 medlemmer af Lagtinget, der valgte at stemme ”blankt”. Det var syv fra Folkeflokkun, men også tre af Sambandspartiets medlemmer, og dermed fra lagmandens eget parti, stemte blankt. Deriblandt var partiets næstformand Bárður Nielsen, der efterfølgende forklarede den blanke stemme med, at Lagtinget ikke bør bruges til politisk spil, når der er udskrevet valg, men at han fortsat var af den opfattelse, at lagmanden selv burde have taget konsekvensen af redegørelsen og være gået af.

Den første meningsmåling efter udskrivelse af valget

Avisen Sosialurin bragte den 7. august en meningsmåling vedr. valg til Lagtinget. Der er den første meningsmåling gennemført efter at lagmanden til Olaj valgte at udskrive valg til afholdelse 1. september. Målingen er gengivet nedenfor i *tabel 3* sammen med resultatet af lagtingsvalget i 2011 samt de seneste fire foregående meningsmålinger.

Tabel 3: Resultatet af lagtingsvalget oktober 2011 og de seneste fem meningsmålinger.

Antal mandater i parentes.

Parti	Lagtingsvalget oktober 2011	Meningsmåling Gallup dec. 2014	Meningsmåling Gallup feb. 2015	Meningsmåling Fynd marts 2015	Meningsmåling Fynd april 2015	Meningsmåling Fynd august 2015
Folkeflokkun	22,5 (8)	18,9 (6)	17,9 (6)	18,9 (6)	16,2 (5)	18,6 (6)
Sambandspartiet	24,7 (8)	17,4 (6)	19,2 (7)	18,1 (6)	19,7 (6)	19,0 (6)
Socialdemokratiet	17,8 (6)	28,3 (9)	26,9 (9)	26,6 (9)	25,8 (9)	23,0 (8)
Nyt Selvstyre ¹⁾	4,2 (1)	3,2 (1)	2,4 (0)	3,2 (1)	4,3 (1)	2,9 (0)
Republikanerne	18,3 (6)	21,3 (7)	20,4 (7)	21,3 (7)	18,2 (6)	20,2 (7)
Centerpartiet	6,3 (2)	5,5 (2)	6,7 (2)	5,8 (2)	4,8 (2)	4,7 (2)
Framsókn	6,2 (2)	5,4 (2)	6,5 (2)	6,1 (2)	1,0 (4)	11,6 (4)
I alt	100,0 (33)	100 (33)	100 (33)	100 (33)	100 (33)	100 (33)

1) Selvstyrepatriet har ændret navn til Nyt Selvstyre

Meningsmålingen bekræfter tendensen fra de seneste par års meningsmålinger - tilbagegang for det nuværende landsstyre og fremgang for oppositionen. Ifølge den seneste meningsmåling står det nuværende landsstyre til kun 14 af 33 mandater. De tre nuværende partier i landsstyret (Sambands-

partiet, Folkeflokken og Centerpartiet) fik tilsammen 18 mandater ved valget i 2011, men efter at Sambandspartiet og Folkeflokken siden har fået tilgang af hver et medlem af Lagtinget fra andre partier i Lagtinget, har de tre partier i dag 20 mandater bag sig. Set i forhold hertil står de tre partier i landsstyret til en samlet tilbagegang på 6 mandater, hvis resultatet falder ud som meningsmålingen viser.

Socialdemokratiet står også i den seneste måling til at blive det største parti efter valget, men det er også værd at bemærke Framsókn's store fremgang fra 2 til 4 mandater. Framsókn kan med 4 mandater få en væsentlig indflydelse på, hvem der kan danne et nyt landsstyre efter valget.

Sambandspartiet, der i den seneste meningsmåling står til en tilbagegang på 5,7 pct.point, mister især vælgere til Socialdemokratiet, mens det andet store parti i landsstyret, Folkeflokken, mere generelt mister vælgere til alle andre partier. For Sambandspartiets og Folkeflokkens vedkommende gør der sig det forhold gældende, at ca. 14-15 pct. af de vælgere, der stemte på et af de to partier ved valget i 2011, endnu ikke har bestemt sig for, hvem de vil stemme på ved det kommende lagtingsvalg. De to store partier i landsstyret har derfor betydeligt flere "tvivlere" blandt deres vælgere fra valget i 2011 end de to store partier i oppositionen, Socialdemokratiet og Republikanerne, hvor 6-8 pct. endnu ikke ved, hvem de vil stemme på. Sambandspartiet og Folkeflokken har således en god mulighed for at få rettet op på resultatet, hvis de kan få deres tvivlende vælgere "tilbage i folden".

Hvem vil vælgerne helst have som lagmand?

Vælgerne er i forbindelse med meningsmålingen også blevet spurgt om, hvem de helst vil have som lagmand. Resultatet er angivet nedenfor for top 10:

1. Aksel V. Johannesen (Soc.dem.)	35 pct.
2. Høgni Hoydal (Rep.)	9 pct.
3. Alfred Olsen (Samb.)	6 pct.
4. Kaj Leo H. Johannesen (Samb.)	5 pct.
5. Annika Olsen (Folkefl.)	4 pct.
6. Bárður Nielsen (Samb.)	2 pct.
7. Jacob Vestergaard (folkefl.)	2 pct.
8. Jørgen Niclasen (Folkefl.)	2 pct.
9. Poul Michelsen (Framsókn)	1 pct.
10. Kristina Háfoss (Rep.)	1 pct.

Hvis man ser på, hvorfra Aksel V. Johansen især får støtte, så er det ikke overraskende især fra sit eget partis vælgere. 48 pct. af dem, der vil have Aksel V. Johannesen som lagmand, stemmer på Socialdemokratiet, men der er god også god opbakning til Aksel V. Johannesen som lagmand fra Republikanernes vælgere, idet 22 pct. af dem, der vil have ham som lagmand, stemmer på Republikanerne.

Hvis man går ind og ser på, hvem vælgerne i de enkelte partier helst vil have som lagmand, så ser man også der pæn opbakning til Aksel V. Johansen som lagmand. Blandt Folkeflokkens vælgere vil 17 pct. gerne have ham som lagmand. Til sammenligning vil 15 pct. af Folkeflokkens vælgere have Annika Olsen som lagmand og 14 pct. ønsker Jørgen Niclasen.

Blandt Republikanernes vælgere er Aksel V. Johannesen næsten et lige så godt et bud på en lagmand som Republikanernes formand. 36 pct. af Republikanernes vælgere ønsker Høgni Hoydal som lagmand og 33 pct. af dem ønsker Aksel V. Johannesen.

Lagmanden burde være trådt tilbage

Ifølge den seneste meningsmåling fra Fynd mener knap 75 pct. af vælgerne, at lagmanden burde have taget konsekvensen af resultatet af Hans Gammeltoft-Hansens undersøgelse om Eysturoyar-tunnelen og være trådt tilbage som lagmand. Et stort flertal blandt vælgerne i alle andre partier end Sambandspartiet mener, at han burde være trådt tilbage, men også blandt Sambandspartiets egne vælgere er der manglende opbakning til lagmandens beslutning om at blive som lagmand. 58 pct. af dem, som stemte på Sambandspartiet ved seneste lagtingsvalg, mener, at han burde være trådt tilbage som konsekvens af undersøgelsens resultat.

Valgkampen og kandidaterne

Her små tre uger før valget er der endnu ikke kommet rigtig gang i valgkampen. De fleste partier præsenteres deres valgprogram i løbet af den næste uges tid, hvor det så vil være muligt at få et bedre billede af, hvad der bliver de store emner i valgkampen – og om situationen omkring lagmanden og tunnelsagen glider i baggrunden til fordel for den fremadrettede politik.

Partierne skal have kandidatlistene klar den 18. august.

Fiskedagene for fiskeåret 2015/2016 vedtaget

I forbindelse med starten på det nye lagtingsår til Olaj/den 29. juli blev der af landsstyremanden for fiskerianligger fremsat et forslag til fastsættelse af fiskedage for fiskeåret 2015/2016, der starter 1. september i år og slutter 31. august næste år. Fiskedagene skal i henhold til lagtingsloven om erhvervsmæssigt fiskeri fastsættes senest 18. august samme år som fiskeåret starter, og derfor kom forslaget til behandling i Lagtinget den 4. august, selv om der den 29. juli var blevet udskrevet valg til Lagtinget, og det politiske arbejde i Lagtinget derfor normalt sættes i bero.

Som foreskrevet i loven havde landsstyremanden for fiskerianligger fået to indstillinger vedr. fastsættelsen af fiskedage for fiskeriet ved Færøerne – en fra Havstovan (Færøernes Fiskeriundersøgelserne) og en fra Fiskedageudvalget, som består af medlemmer udpeget af erhvervet. Havstovan anbefalede en reduktion i antal fiskedage for alle grupper af fiskefartøjer, mens Fiskedageudvalget anbefalede en uændret antal fiskedage for alle grupper af fiskefartøjer. Landsstyremandens lovforslag indeholdt et uændret antal fiskedage i 2015/2016 i forhold til fiskeåret 2014/2015.

Der blev, som det også var tilfældet med olajtalen, ikke nogen egentlig debat om forslaget, men der blev dog af Bjørt Samuelson fra Republikanerne fremsat forslag om at sende forslaget til udvalgsbehandling, så der i det mindste kunne debatteres der, når lagtingssalen ikke skulle bruges til politisk debat, når der nu var udskrevet valg, men forslaget herom faldt. Man besluttede at fravige alle tidsfrister, så forslaget kunne blive endelig vedtaget ved 3. behandlingen samme dag. Forslaget blev vedtaget med 19 stemmer for og 7 imod, mens 6 stemte hverken for eller imod.

Sea Shepherds kampagne mod grindedræb på Færøerne

Den 12. maj annoncerede organisationen Sea Shepherd deres 2015-kampagne mod hvalfangst på Færøerne: "Operation Sleppid Grindini/Set The Whales Free", der også har været omfattende omtalt i de danske nyhedsmedier. Operationen, der løber fra medio juni til oktober, skulle ifølge Sea Shepherd indebære den hidtil største indsats i området til søs med deltagelse af de to skibe "Bob Barker" og "Sam Simon", der ledsages af trimaranen "Brigitte Bardot". Brigitte Bardot og Sam Simon ankom til Færøerne henholdsvis den 17. juni og den 5. juli, mens Bob Barker endnu ikke er ankommet. Fartøjerne suppleres af en landbaseret gruppe aktivister på ca. 20 personer.

Billede: "Brigitte Bardot" og "Sam Simon" ved Færøerne

Fra færøsk side fastholder man retten til en bærdygtig udnyttelse af havets ressourcer og retten til at fortsætte den traditionsrige og lovlige grindefangst.

Der har i løbet af sommeren været seks grindedrævninger, der dog kun har resulteret i dræb af fem grindeflokke, da grindeflokken undslap i det ene tilfælde. Den 6. juni – inden Sea Shepherds ankomst til Færøerne – blev udbyttet 154 hvaler (i Miðvágur). Efter Sea Shepherds ankomst blev det den 29. juni til ca. 30 hvaler (i Hvannasund) og den 23. juli blev det til henholdsvis 110 og 142 hvaler ved to separate grindedræb (i Bø og Tórshavn). Det seneste grindedræb fandt sted den 12. august, hvor 61 grindehvaler blev dræbt (i Sandavágur). Der er således foreløbig dræbt ca. 500 hvaler denne sommer, hvor det sidste år blev til under 50 hvaler i sommerperioden. Historisk set dræbes der i gennemsnit 900 grindehvaler årligt ved Færøerne.

Sea Shepherd har i deres kampagne også rettet kritikken mod Danmark, hvilket bl.a. har medført et meget stort antal protestmails til danske folketingsmedlemmer og danske ministerier. Der har desuden været kritik af, at det danske forsvar hjælper Politiet på Færøerne i forbindelse med grindefangsterne. Søværnet har denne sommer haft inspektionsskibene "Triton" og "Knud Rasmussen" til at assistere Politiet på Færøerne med henblik på udøvelse af politimyndighed ud mod 12 sømils grænsen. Inspektionsskibene anvendes til at transportere politiet rundt på Færøerne og som observations- og dokumentationsplatform for politiet. Søværnets skibe udøver ikke politiopgaver og kommer dermed ikke i direkte konfrontation med eventuelle lovovertrædere.

Grindelov vedtaget i Lagtinget

Lagtinget blev indkaldt en enkelt gang i både maj og juni, efter at Lagtinget ellers var gået på sommerferie, for at behandle og vedtage lagtingslov om grind og anden småhval (Grindeloven). Det er første gang, Færøerne har fået en decideret grindelov. Tidligere har alt om det at drive grind, grindedrab og fordelingen af grind mere eller mindre været bygget på traditioner og sædvane, der ikke har været nedfældet i nutidige lovmæssige bestemmelser, hvor man regulerer rettigheder og pligter ved lov. Loven skal fremover sikre et klart lovgrundlag for de gamle traditioner og sædvane i forbindelse med grindedrab samt sikre, at grindedrab kan organiseres og gennemføres hurtigst muligt og på forsvarlig vis, uden forstyrrende indblanding fra uvedkommende, der ikke deltager i grindedrab. Der er nok ikke tvivl om, at sidste års hændelser med øget indblanding i grindedrab fra udenlandske organisationer har fremskyndet loven, så det der før var praksis, nu er blevet nedfældet i lov for at sikre mere klare hjemler og regler.

Ifølge grindelovens § 3 er der pligt for alle til at meddele grindebud til sysselmanden, uanset om grinden er set af personer ombord på en båd eller et skib, fra helikopter eller fly eller personer på land. Grindebud skal meddeles, hvis grinden findes inden for søterritoriet, dvs. ud til 12 sømil. Det, at alle nu, herunder også turister med ophold på Færøerne, ved lov er forpligtet til at melde grindebud, hvis de observerer grind, har siden givet anledning til en større debat. Undladelse af grindebud anses for overtrædelse af grindeloven og kan straffes med en bøde på 25.000 kr., og straffen kan under visse omstændigheder stige til fængsel i indtil 2 år.³ I bemærkningerne til lovforslaget var der lagt op til, at bøden for brud på grindeloven skulle starte ved 1.000 US Dollars (ca. 6.700 kr. med dagens kurs), men da loven blev behandlet i Lagtingets Erhvervsudvalg var der i udvalget flertal for at hæve grænsen til 25.000 kr. af hensyn til den nødvendige afskrækkende virkning. Lagtinget vedtog udvalgets forslag.

Sea Shepherd har anvendt kravet om grindebud i deres kampagne mod grindedrab på Færøerne, og der er fra direktøren for Visit Faroe Islands (Færøernes Turistråd) gjort opmærksom på, at den nye grindelovs bestemmelser om grindebud giver negativ omtale af Færøerne, der kan føre til afbestillinger. Selv om Lagmandskontoret har udsendt en pressemeddelelse på engelsk, hvor man redegør for baggrunden for den nye grindelovgivning, og her bl.a. skriver, "it is therefore highly unlikely that an ordinary tourist, who has sighted pilot whales will be punished for not reporting this", så siger direktøren for Visit Faroe Islands at hun jo ikke med rette kan sige, at turisterne ikke risikerer en bøde, og hun anser loven som dræbende for turisterhvervet. Senest er det kommet frem, at et rederi har aflyst deres anløb af tre cruiseskibe med i alt ca. 5.000 passagerer.

---

³ Uddrag af grindelovens straffebestemmelser:

§ 13. Medmindre højere straf er forskyldt ifølge den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, som overtræder § 3, stk. 1-4, § 4, stk. 1 og 3, § 5, stk. 1, § 8, stk. 1 og 3 og § 9.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, såfremt overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er forvoldt skade på personer, hvaler, miljø eller materielle værdier, eller hvor der har været nærliggende fare for sådan skade. Straffen kan ligeledes stige til fængsel i indtil 2 år når vedkommende tidligere er straffet for overtrædelse af grindeloven eller når vedkommende i samme forløb er tiltalt for flere overtrædelser af grindeloven eller af bestemmelser fastsat i medfør af grindeloven, selvom hver overtrædelse i øvrigt ville blive straffet ifølge stk. 1. Straffen kan desuden stige til fængsel i indtil 2 år i tilfælde, hvor pågældende har opmuntret til eller organiseret, at en større skare af mennesker har deltaget i en masseovertrædelse af grindelovgivningen.

Jacob Vestergaard, der er landsstyremedlem for fiskerianliggender med ansvar for grindeloven, var i færøsk TV den 1. august, hvor han redegjorde for, at man har lavet en grindelov for at sikre de rette rammer omkring grindefangsten, der er så vigtig for færingerne. Ifølge landsstyremanden omfatter loven alle, og dermed også udlændinge der kommer til Færøerne som turister. Ifølge Jacob Vestergaard er det vigtigt at stå fast og ikke give efter for kræfter udefra. Der er dog meget der tyder på, at den generelle holdning blandt politikerne i Lagtinget er den, at loven må ændres, så snart valget er overstået og Lagtinget træder sammen. Bortset fra nogle få af de nuværende lagtingsmedlemmer ønsker alle at ændre loven.

Med loven er grindeområdet, som er under sysselmandens og grindeformandens jurisdiktion, fastlagt til 1 sømil. Der er endvidere fastsat regler om, at man skal have deltaget i et grindekursus for at være bemyndiget til at dræbe hval. Endvidere er det fastsat, at alle, som deltager i grind til vands eller på land, har pligt til at adlyde anmodninger, anordninger, befalinger og forbud fra en sysselmand, en grindeformand eller anden bemyndiget person. Dette gælder ligeledes for personer, som ikke deltager i selve grindefangsten, men som med gerninger eller undladelse forstyrrer, besværliggør eller forhindrer, at grindefangsten kan forløbe, som den plejer. Hvis det findes nødvendigt, kan politiet frihedsberøve den eller de personer, der forsøger at forstyrre grindefangsten i op til 12 timer. Loven giver endvidere mulighed for, at der kan ske konfiskation af redskaber hjælpemidler eller transportmidler, der har været med til at forstyrre, besværliggøre eller forhindre en grindefangst.

Anholdelser og domme i forbindelse med grindefangsten

I forbindelse med de ovenfor nævnte grindedrivninger- og fangster er flere Sea Shepherd-aktivister blevet anholdt og sigtet for overtrædelser af grindeloven, politivedtægten og straffeloven. I et tilfælde blev organisationen Stitching Sea Shephard Global også tiltalt for overtrædelse af grindeloven og straffeloven.

Den 23. juli blev fire personer anholdt ved Bø i forbindelse med politiets opretholdelse af ro og orden. To af dem blev anholdt til vands og de to øvrige blev anholdt på land. De blev siden tiltalt for overtrædelse af grindeloven, politivedtægten og straffeloven. En enkelt person blev anholdt på land ved grindedrabet i Tórshavn og siden sigtet for overtrædelse af grindeloven og politivedtægten.

Der blev afsagt dom ved Retten på Færøerne den 7. august, hvor de to personer, der blev anholdt til vands i Bø, blev fundet skyldige i at forstyrre, besværliggøre og i muligt omfang at forhindre grindefangsten. De blev hver idømt en bøde på 30.000 kr. (forvandlingsstraffene 14 dage i fængsel). Endvidere blev den gummibåd, der var blevet anvendt af de to tiltalte, konfiskeret efter straffelovens bestemmelser.

De to personer, der blev anholdt på land i Bø, blev fundet skyldige i at forstyrre og besværliggøre grindefangsten, men ikke i at have til forsæt at forhindre fangsten. Den ene person blev idømt en bøde på 25.000 kr. og den anden person en bøde på 35.000 kr. (forvandlingsstraffene 14 dage i fængsel). Det blev tillagt formildende virkning, at de tiltalte ikke havde til forsæt at hindre grindefangsten, men kun at forstyrre og besværliggøre den, men i det ene tilfælde blev det tillagt betydelig skærpende vægt, at den tiltalte havde en ledende rolle i kriminalitetsudøvelsen.

Organisationen Stitching Sea Shepherd Global blev endvidere fundet skyldige i overtrædelse af grindeloven og straffeloven og straffet med en bøde på 75.000 kr.

Den anklagede i forbindelse med grindedrabet i Tórshavn blev fundet skyldig i at have til hensigt at forstyrre grindefangsten, men det blev ikke fundet bevist, at tiltalte havde til hensigt at besværliggøre eller forhindre grindefangsten. Straffen blev fastsat til 5.000 kr. (forvandlingsstraffen 5.000 kr.).

De anklagedes forsvarer ankede dommene til Landsretten og udtalte efterfølgende, at han forventede, at Landsretten ville nedsætte dommene, bl.a. med henvisning til, at der ikke har været tale om nogen retspolitisk vurdering af bødestørrelserne, der alene er fastsat af et lagtingsudvalg. Anklagemyndigheden modankende.

I forbindelse med det seneste grindedrab den 12. august blev fem personer anholdt og sigtet for overtrædelse af grindeloven.

Landskasseregnskabet for 2014

Landskassens regnskab for 2014 er offentliggjort og viser et DAU-underskud på 254 mio. kr. Det er lykkedes at holde driftsudgifterne i ro, mens indtægterne har været højere end budgetteret

Landsstyremanden for finansanliggender, Jørgen Niclasen fra Folketingsgruppen, udtalte i forbindelse med fremlæggelsen af regnskabet, at han er meget godt tilfreds med resultatet og at udviklingen hidtil i 2012 tyder på, at man får et bedre resultat i 2015. Men den aktuelle udvikling er det ifølge landsstyremanden sandsynligt, at man kan opnå overskud i 2016.

Tabel 1: Landskassens drifts- og anlægsudgifter 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Regnskab	FL
	----- Mio. kr. -----				
<i>Indtægter i alt:</i>	4.433	4.268	4.381	4.712	4.552
Indkomstskatter.....	2.126	1.937	1.976	2.138	1.862
Afgifter og told	1.579	1.673	1.710	1.876	1.974
Overførsler fra staten	616	624	632	635	642
Andre indt., ekskl. renter....	113	33	63	62	74
<i>Udgifter i alt:</i>	4.756	4.602	4.794	4.966	4.692
Driftsudgifter.....	4.541	4.375	4.463	4.588	4.333
Anlægsinvesteringer.....	150	182	237	360 ¹⁾	274
Renteudgifter, netto.....	65	45	94	18	85
<i>DAU-saldo</i>	-322	-335	-413	-254	-140
Ekstraordinære indtægter/udgifter i alt ²⁾	10	303	175	5	5
<i>DAU-saldo inklusiv ekstraordinære indtægter ...</i>	-312	-31	-238	-250	-135

1) Heraf vedrører 165 mio. kr. ikke anvendte anlægsbevillinger fra tidligere år. Uden disse ville DAU-saldoen være 89 mio. kr. i 2015.

2) Opgørelse i forbindelse med nedkapitalisering af Vinnuframi (Erhvervsfremmefonden), Búnaðargrunnir (Landbrugsfonden) og nedlæggelse af Landsbanken.

Kilde: Landsstyremrådet for finansanliggender og FL2015.

Moodys fastholder sin kreditvurdering af Færøerne

Moodys offentliggjorde den 31. juli sin vurdering af Færøerne. Færøerne fastholder i den nye vurdering sin rating Aa3, men udsigterne ændres fra negativ til stabil.

Den positive ændring i udsigterne skyldes:

- En succesfuld plan for en reduktion af underskuddet på finansloven
- At gælden forventes at falde fra 2016 og frem
- En generel makroøkonomisk forbedring, bl.a. som følge af en vækst i BNP og lav ledighed

En bedre rating kan opnås, hvis finansloven kommer i langsigtet balance, hvis gælden reduceres til niveauet før finanskrisen og hvis Færøerne bliver mindre afhængig af kortsigtet låntagning.

Omvendt, kan det trække ratingen i nedadgående retning, hvis et eller flere af følgende forhold indtræder: Hvis underskuddet på finansloven ikke forsvinder, hvis der sker en øget gældsætning, hvis forholdet til Danmark forværres og/eller hvis der sker en negativ påvirkning af fiskerierhvervet.

Moodys kreditvurdering kan læses i sin helhed her:

https://www.moodys.com/research/Moodys-changes-outlook-on-Faroe-Islands-Aa3-rating-to-stable--PR_329066#

Resultatløse forhandlinger om blåhvilling og atlantiskandisk sild. Færøerne har fastsat sin egen kvote for blåhvilling og atlantiskandisk sild gældende for 2015.

Sidst i juni var der i København forhandlinger mellem kystlandene Færøerne, EU, Island og Norge om blåhvilling for 2015, og mellem kystlandene Færøerne, EU, Island, Norge og Rusland om den atlantiskandiske sild for 2016. Det havde tidligere på måneden været resultatløse forhandlinger og blåhvillingen og den atlantiskandiske sild i henholdsvis Edinburgh og London.

Færøerne havde formandskabet i forhandlingerne om blåhvillingen. Det var den 6. forhandlingsrunde, men heller ikke denne gang nåede man til enighed. Da man nu var nået så langt ind i fiskeåret, og der ikke var udsigt til enighed, besluttede det færøske formandskab at afslutte forhandlingerne om blåhvillingen for 2015. Ifølge KVF den 12. august (Færøernes Radio og TV) har landsstyremanden for fiskerianliggender, Jacob Vestergaard fra Folketingsgruppen, fastsat den færøske blåhvillingkvote for i år til 425.000 tons. Heraf har Rusland fået 80.000 tons til gengæld for færøske fiskerettigheder i russisk farvand ved Barentshavet. Ifølge en gammel fordelingsnøgle fra 2006, som dog ikke længere er gældende, skulle Færøernes andel udgøre 315.000 tons af den totale kvote på 1 mio. tons, som landene er enige om af fiske i år. EU ønsker en ændring af fordelingsnøglen, da EU mener, at de skal have en større andel, men det er man så ikke nået til enighed om ved de mange resultatløse forhandlinger.

Hvad angår den atlantiskandiske sild har kystlandene tidligere opgivet at nå til enighed om en aftale for 2015. På mødet i København, hvor Norge havde formandskabet, forhandlede man om en aftale for 2016, men der var for langt mellem parterne, så mødet blev nedlagt. Norge vil indkalde parterne til nye forhandlinger i løbet af efteråret 2016.

Den 13. juli fastsatte landsstyret ved bekendtgørelse den atlantokandiske sildekvote for 2015. Kvoten for 2015 blev, som det også var tilfældet for 2014, fastsat til ca. 40.000 tons, selv om den anbefalede totalkvote/TAC for 2015 er reduceret med 32 pct. i forhold til sidste år – fra 420.000 tons i 2014 til ca. 280.000 tons i 2015.

I den fælles forståelse mellem EU og Færøerne, som ledte til at sanktionerne mod Færøerne blev suspenderet, accepterede EU, at Færøerne fiskede ca. 40.000 tons i 2014, hvilket svarede til 9,56 pct. af den samlede TAC på 420.000 tons. Den fælles forståelse var kun gældende for 2014. Men en færøsk kvote for 2015 på 40.000 tons af en noget mindre TAC på ca. 283.000 tons bliver Færøernes procentandel af den samlede TAC nu ca. 14,1 pct.

Med venlig hilsen

Dan M. Knudsen